



DVV-004-004101 Seat No. _____

M. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Methodology of Edu. Research

Faculty Code : 004

Subject Code : 004101

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) વિભાગ-૧ના બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) વિભાગ-૨ના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખવા.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

- Instructions :** (1) All Questions are compulsory in Section-I.
(2) Do as directed for Questions of Section-II.
(3) Write both the sections in Main Answer Book.

વિભાગ-1

- 1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. 20
- (1) સંશોધનમાં જેના વડે માહિતી મેળવાય તેને શું કહે છે ?
(A) નમૂનો (B) ઉપકરણ
(C) કાર્યક્રમ (D) માવજત
- (2) જે ચલની અસર તટસ્થ કરવામાં આવે તેને કયો ચલ કહેવાય ?
(A) સ્વતંત્ર (B) પરતંત્ર
(C) અંકુશિત (D) આંતરવર્તી
- (3) નીચેના પૈકી કયા ઉપકરણમાં માહિતી મેળવનાર પોતે માહિતીની નોંધ કરે છે ?
(A) મુલાકાત (B) કસોટી
(C) વલણમાપદંડ (D) પ્રશ્નાવલી
- (4) ગુણાત્મક સંશોધનમાં કેન્દ્રમાં શું હોય છે ?
(A) આંકડા (B) શબ્દ
(C) પાત્રો (D) પૃથક્કરણ
- (5) સંશોધન કેવી પ્રક્રિયા છે ?
(A) આર્થિક (B) રાજકીય
(C) સામાજિક (D) વૈજ્ઞાનિક
- (6) 'માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓની સ્વસંકલ્પનાનો અભ્યાસ' - આ સંશોધન કયા ક્ષેત્રનું કહેવાય ?
(A) શૈ.ટેકનોલોજી (B) શૈ.મનોવિજ્ઞાન
(C) માપન અને મૂલ્યાંકન (D) સિદ્ધિ સાથે સંબંધિત ચલો
- (7) નોંધ કેવી હોવી જોઈએ ?
(A) ટૂંકી (B) સ્પષ્ટ
(C) સુસંગત (D) આ બધા જ
- (8) સંશોધન દરખાસ્ત કયા કાળમાં દર્શાવાય છે ?
(A) વર્તમાન કાળ (B) ભવિષ્યકાળ
(C) ભૂતકાળ (D) (A) અને (B)

- (9) સંશોધન ઉત્કલ્પનાનો સંકેત કયો છે ?
 (A) H_0 (B) H_1
 (C) H_{01} (D) H_r
- (10) કયા ચલની અસર માપી શકાતી નથી ?
 (A) સ્વતંત્ર (B) પરિવર્તક
 (C) આંતરવર્તી (D) અંકુશિત
- (11) પ્રશ્નાવલીના મુખ્ય કેટલા સ્વરૂપો છે ?
 (A) 3 (B) 4
 (C) 5 (D) 6
- (12) નીચેના પૈકી મુલાકાત પર શાની અસર થઈ શકે ?
 (A) જાતિ (B) જ્ઞાતિ
 (C) શૈક્ષણિક કક્ષા (D) આ બધા જ
- (13) માનાંકો કેટલા પ્રકારના હોય છે ?
 (A) 2 (B) 3
 (C) 4 (D) 5
- (14) થર્સ્ટર્ન પદ્ધતિમાં તટસ્થ વિધાનનું માપમૂલ્ય લગભગ કેટલું હોવું જોઈએ ?
 (A) 1 (B) 6
 (C) 11 (D) નક્કી ન હોય
- (15) ક્રમમાપદંડ કેટલા પ્રકારના હોય છે ?
 (A) 3 (B) 4
 (C) 2 (D) અનેક
- (16) ઓલ્મનેક કેવો સ્ત્રોત છે ?
 (A) પ્રાથમિક (B) ગૌણ
 (C) પ્રારંભિક (D) આ બધા જ
- (17) સંશોધન દરખાસ્તના કેટલા વિભાગો હોય છે ?
 (A) 2 (B) 3
 (C) 4 (D) 5

(18) અભણ વ્યક્તિઓની માહિતી મેળવવા કયું સાધન વધુ ઉપયોગી છે ?

- (A) પ્રશ્નાવલી (B) અવલોકન
(C) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી (D) એક પણ નહીં

(19) નીચેના પૈકી કસોટીનું લક્ષણ કયું છે ?

- (A) વિશ્વનીયતા (B) પ્રમાણભૂતતા
(C) માનાંકો (D) આ બધા જ

(20) ઉત્કલ્પનાનું કયું સ્વરૂપ નબળું ગણાય ?

- (A) સંશોધન ઉત્કલ્પના (B) શૂન્ય ઉત્કલ્પના
(C) પ્રશ્ન સ્વરૂપ (D) શાસ્ત્રીય ઉત્કલ્પના

વિભાગ-2

- 1 નીચેના પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દમાં જવાબ આપો. 12
- (1) સંશોધનનો અર્થ આપી સંશોધન પ્રક્રિયાના સોપાનોની ચર્ચા કરો.
(2) વલણ અને વલણમાંપદંડનો અર્થ આપી લિકર્ટ અને થર્સ્ટર્નના વલણમાપદંડની તુલનાત્મક ચર્ચા કરો.
- 2 નીચેના પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 250 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 12
- (1) સંદર્ભ સાહિત્યના પ્રારંભિક અને પ્રાથમિક સ્ત્રોતો પર વિસ્તૃત નોંધ આપો.
(2) સંશોધન દરખાસ્તના પરિચયાત્મક વિભાગમાં તમે કઈ કઈ વિગતોનો સમાવેશ કરશો તે વિગતવાર જણાવો.
(3) પ્રશ્નાવલીનો અર્થ આપી તેના લાભાલાભની ચર્ચા કરો.
- 3 નીચેના પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના આશરે 150 શબ્દોમાં જવાબ આપો. 12
- (1) ઉત્કલ્પનાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેની ચકાસણી માટેના સોપાનો જણાવો.
(2) કોઈ પણ બે સંશોધન ક્ષેત્રે વિગતે સમજાવો.
(3) વ્યાખ્યાના વિવિધ પ્રકારો વિગતે સમજાવો.
(4) મૂલાકાતનો અર્થ આપી તેના પ્રકારો સમજાવો.

- 4 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. 14
- (1) ક્રિયાત્મક સંશોધન એટલે શું ?
 - (2) સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષાના સોપાનો જણાવો.
 - (3) સમસ્યાના સીમિતિકરણનો અર્થ આપો.
 - (4) આંતરવર્તી ચલનો અર્થ ઉદા.આપી સમજાવો.
 - (5) પૂર્વેક્ષણ એટલે શું ?
 - (6) ઓળખ યાદીનો અર્થ આપો.
 - (7) સંશોધનના કોઈપણ ચાર લક્ષણો જણાવો.

ENGLISH VERSION

SECTION - I

- 1 Choose the right option and give the answer : 20
- (1) In research by what the data is collected is called _____.
(A) Sample (B) Tool
(C) Program (D) Treatment
 - (2) The variable whose effect is controlled is called _____.
(A) Independent (B) Dependent
(C) Control (D) Intervening
 - (3) In which tool the research note the data by himself ?
(A) Interview (B) Test
(C) Attitude scale (D) Questionnaire

- (4) What is in centre in qualitative research ?
(A) Numbers (B) Words
(C) Sample (D) Analysis
- (5) Which type of process is research ?
(A) Economical (B) Political
(C) Social (D) Scientific
- (6) 'A study of self concept of secondary school - which is the area of this research ?
(A) Educational Technology
(B) Educational psychology
(C) Measurement & Evaluation
(D) Factors related with achievement
- (7) Which type of note should be ?
(A) Short (B) Clear
(C) Related (D) All
- (8) In which tense the research proposal is written ?
(A) Present-tense (B) Future-tense
(C) Past-tense (D) (A) or (B)
- (9) Which is the symbol of research hypothesis ?
(A) H_0 (B) H_1
(C) H_{01} (D) H_r
- (10) Effect of which variable is not measured ?
(A) Independent (B) Moderate
(C) Intervening (D) Control
- (11) How many type of questionnaire ?
(A) 3 (B) 4
(C) 5 (D) 6

- (12) Which can be effect on interview ?
(A) Gender (B) Cast
(C) Educational level (D) All
- (13) How many types of norms ?
(A) 2 (B) 3
(C) 4 (D) 5
- (14) What is the value of neutral sentence in Thusturn method ?
(A) 1 (B) 6
(C) 11 (D) uncertain
- (15) How many type of rating scale ?
(A) 3 (B) 4
(C) 2 (D) Many
- (16) Which type of source is an almanac ?
(A) Primary (B) Secondary
(C) Preliminary (D) All
- (17) How many Sections are there in research proposal ?
(A) 2 (B) 3
(C) 4 (D) 5
- (18) Which tool is useful for collecting data from illiterate people ?
(A) Questionnaire (B) Observation
(C) Psychological test (D) None
- (19) Which is the characteristics of test ?
(A) Reliability (B) Validity
(C) Norms (D) All
- (20) Which form of hypothesis is weak ?
(A) Research hypothesis (B) Null hypothesis
(C) Question form (D) Classic hypothesis

SECTION - II

- 1 Give answer of any one question in about 500 words : **12**
- (1) Give the meaning of educational research and discuss its steps.
 - (2) Give the meaning of attitude and attitude scale compare the attitude scale of licurte and Thusturn.
- 2 Give answer of any two question in 250 words : **12**
- (1) Write a detail note on preliminary sources and primary sources of related literature.
 - (2) Which details are included in the introduction section of research proposal ?
 - (3) Give the meaning of questionnaire.
- 3 Give answer of any three questions in 150 words. **12**
- (1) Clarify the concept of hypothesis and state the steps for its testing.
 - (2) Explain any two area of research.
 - (3) Explain the type of defination in detail.
 - (4) Give the meaning of interview and explain its types.
- 4 Give the answer of following questions in brief : **14**
- (1) What is action research ?
 - (2) Give the steps of review of related literature.
 - (3) Give the meaning of narrowing the scope of problem.
 - (4) Explain the meaning of intervening variable with example.
 - (5) What is piloting ?
 - (6) Give the meaning of check list.
 - (7) State any four characteristics of research.